

मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजने अंतर्गत कामांच्या
देयकातून पाणी वापर संस्था स्थापन न
झाल्याने कंत्राटदारांच्या देयकातून १०%
रक्कम वसुली बाबत सूचना..

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.७०७/जल-१
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक: १२ ऑगस्ट, २०२५.

वाचा:-

- १) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक- मुजयो-२०२०/प्र.क्र.७६/जल-१,
दिनांक- १७ फेब्रुवारी, २०२१.
- २) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-लपायो-२०२२/प्र.क्र.०२/जल-१,
दिनांक- ११ फेब्रुवारी, २०२२.
- ३) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-कोपबं-२०२२/प्र.क्र.०१/जल-१,
दिनांक- ११ फेब्रुवारी, २०२२.
- ४) अप्पर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण विभाग, प्रादेशिक
क्षेत्र, पुणे यांचे पत्र क्र. प्रशा-२/५२१६, दि. ०९-१०-२०२३.

प्रस्तावना:-

मृद व जलसंधारण विभाग वाचा क्र.१ येथील शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ५.२
अन्वये मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजने मधील दुरुस्ती पूर्ण झालेल्या योजनांवर पाणी वापर
संस्था स्थापन करणेबाबत निर्देश दिलेले आहेत. तसेच परिच्छेद क्र. १६.४ अन्वये पाणी वापर
संस्था स्थापन होईपर्यंत निविदेच्या १०% रक्कम ठेकेदाराच्या देयकातून कपात करण्यात
यावी. संस्था स्थापन झाल्यानंतर सदरची रक्कम वितरित करण्यात यावी. अपवादात्मक
परिस्थितीत पाणी वापर संस्था स्थापन होऊ शकत नसल्यास सविस्तर कारणमिमांसेसह
प्रस्ताव शासनास सादर करून शासनाच्या मान्यतेनंतर कपात केलेला १०% निधी वितरीत
करण्यात यावा असे नमूद करण्यात आले आहे.

वाचा येथील क्र. २ नुसार क्षेत्रीय स्तरावरील परिस्थितीस अनुसरून सादर केलेप्रमाणे
काही दुरुस्ती कामे ही गाव तलाव / पाझर तलाव / माती नाला बांध / सिमेंट बंधारे या प्रकारची
आहेत. अशा प्रकल्पांवर कोणत्याही स्वरूपाचे पाणी वाटप करण्यात येत नसून येथे प्रवाही
सिंचन व्यवस्था नाही व या योजनांवर प्रत्यक्ष सिंचन होत नाही.

सदर विनंतीच्या अनुषंगाने मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजने अंतर्गत कामांच्या देयकातून
पाणी वापर संस्था स्थापन न झाल्याने कंत्राटदारांच्या देयकातून १०% रक्कम वसुली बाबत
सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालीलप्रमाणे
परिपत्रक निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन परिपत्रक:

१. गाव तलाव /पाझर तलाव /माती नाला बांध /सिमेंट बंधारे या प्रकारच्या प्रकल्पांवर कोणत्याही स्वरूपाचे प्रत्यक्ष पाणी वाटप करण्यात येत नसून त्यावर प्रवाही सिंचन व्यवस्था नाही तसेच या योजनांवर प्रत्यक्ष सिंचन होत नाही. त्यामुळे अशा योजनांवर पाणी वापर संस्था स्थापन करणे शक्य होत नाही.
२. सबब गाव तलाव /पाझर तलाव /माती नाला बांध /सिमेंट बंधारे या प्रकारच्या योजनांवर प्रत्यक्ष सिंचन होत नसल्याची खातरजमा करावी त्यानुषंगाने पाणी वापर संस्था स्थापन करणे शक्य होत नसल्यास अशा योजनांचे मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजना / नियमित दुरुस्ती लेखाशिर्षांतर्गत अंतर्गत पूर्ण झालेल्या दुरुस्ती कामांचे देयके पारित करतेवेळी १०% रक्कम कपात करण्यात येऊ नये. अशा कामांच्या देयकातून यापूर्वी १०% रक्कम वसूल केलेली असेल तर ती संबंधित कंत्राटदारांना अदा करण्यात यावी.
३. याव्यतिरिक्त पाणी वापर संस्था स्थापन करणे व नियमित देखभाल करणे या बाबत वाचा येथील क्र. २ व ३ च्या शासन निर्णयानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

प्रस्तुत आदेश प्रशासनिक विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२५०८१२१५५३४७७३२६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. नि. पाटील)

कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव
महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
- ३) मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान परिषद/विधान सभा, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
- ४) सर्व मा. संसद सदस्य, विधान मंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
- ५) सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ७) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव

- ८) मा. मंत्री (मृद व जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.
- ९) मा. राज्यमंत्री (मृद व जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.
- १०) सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक .
- ११) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र राज्य मुंबई.
- १२) आयुक्त, मृद व जलसंधारण, जल आयुक्तालय, छत्रपती संभाजीनगर.
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर.
- १४) अप्पर आयुक्त तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे, नागपुर
- १५) प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व
- १६) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व
- १७) कार्यासन जल -४, मृद व जलसंधारण विभाग
- १८) कार्यासन जल-१ संग्रहार्थ.